

Goda relationer i klassrummet - hur viktigt är det?

Martin Granbom & Linda Smidfelt
Lunds kommun

Vilka är vi?

Linda Smidfelt, Katedralskolan

Gymnasielärare i italienska och engelska sedan 1998

Arbetar på Katedralskolan sedan 2000

Utvecklingsledare i italienska

Blev antagen i forskarskolan
FRAM 2012

Doktorerade i italienska 2019
med inriktning språkinläring



Martin Granbom, Spyken

Gymnasielärare i Bi och Nk sedan 1998,
ämnesansvarig och lektor i biologi

Undervisar i biologi, ekosystem och biologisk
mångfald och handleder gymnasiearbeten

Doktorerade i zoeologi 2004
och har forskat sporadiskt inom
biologididaktik på senare tid.



Vårt forskningsprojekt genomförs i **samarbete** med utbildningsvetenskap vid Lunds universitet, utbildningsförvaltningen och kollegor i kommunen.

30% av våra tjänster i två läsår.

Första gången Lunds kommun har ett praktiktäna forskningsprojekt med detta upplägg.

Det har varit spännande, och utmaningen har varit att vårt projekt inte ska handla om våra respektive ämnen, det ska vara användbart för fler än oss två och knyta an till styrgruppens tankar!



**LUNDS
KOMMUN**



LUNDS UNIVERSITET

Vi fick kontakt med Jonas Aspelin, professor i relationell pedagogik på högskolan i Kristianstad.

Enligt Jonas visar skolor stort intresse för fortbildning om lärar-elev relationer. Forskning har också visat att goda relationer har stor betydelse för elevers inläring.

Vi fick idén av Jonas att sätta samman och utvärdera en fortbildningsmodul om relationer.



Vår modul

1. Textläsning
2. Diskussioner
3. Lektionsbesök
4. Diskussioner

Fördelade på 5 träffar under 6 veckor (+ lektionsbesök).



Modulen fyllde en viktig funktion.

Flera deltagare menade att pedagogiska diskussioner ofta får stå tillbaka för praktiska diskussioner på arbets- och ämneslagsmöten.

Kanske var ämnesområdet (relationer) inte det viktiga utan att deltagarna gavs möjlighet att diskutera undervisning med andra *intresserade*.



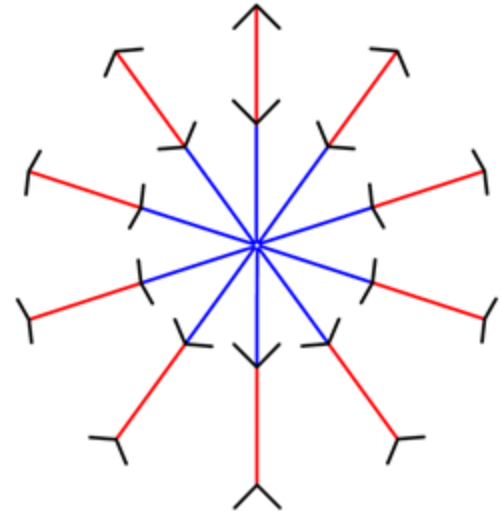
Är 6 veckor lagom?

Anledningen att flera valde att “hoppa på” modulen var att det var ett kort och väl avgränsat projekt.

Efter avslutad modul ansåg flera att det skulle varit givande att hålla på längre tid eftersom man du skulle hinna reflektera och förändra sin praktik, genomföra fler lektionsbesök och fördjupa sig ytterligare i teorin.

Müller-Lyer Pulsating Star
New variant by Gianni A. Sarcone

Though the star seems to pulsate like a swimming jellyfish, the **blue** and **red** segments of the radial structure are always the **same length!**



Lektionsbesöken var uppskattade

I modulen ingick minst två lektionsbesök, om det var möjligt, och detta upplevdes som mycket positivt av lärarna eftersom man känner att det ger mycket.

Lärarna tyckte att det var mycket bra att ha observationsprotokollet som “guide” vid lektionsbesöken för på så sätt höll man fokus just på relationssituationer och inte på, till exempel, innehållet i undervisningen.

Ett bekymmer är dock att det tar mycket tid i anspråk eftersom man bör ha tid för en efterföljande diskussion också för att det ska vara så givande som möjligt.

Skillnad mellan skolor

Resultatet pekar mot att relationsbyggandet går att strukturera och planera för elever som är betygsdrivna.

För elever som inte drivs av betygen är relationerna till lärarna avgörande och relationsbyggandet går inte att strukturera och planera på samma sätt.

Fokusgruppsintervjuer

Vi saknade elevernas perspektiv efter att ha pratat med så många lärare.

Ett syfte med intervjuerna är att kunna sammanställa konkreta tips på hur man kan arbeta med att skapa goda relationer.

Vi vill också undersöka om elever och lärare har samma syn på relationen i klassrummet.

Resultaten vi har hittills baseras på två skolor med teoretiska program.

Har lärare och elever samma syn på relationer?

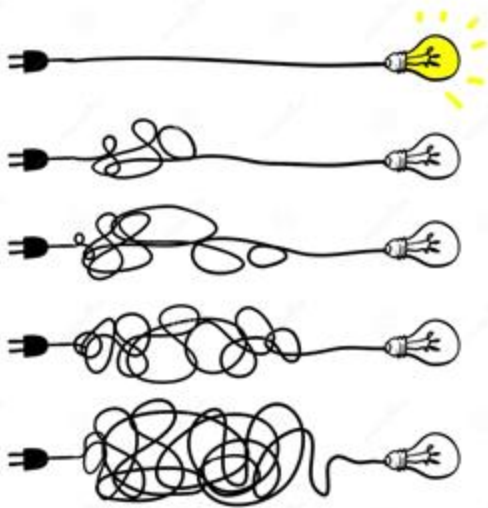
- 1) Trygghet
- 2) Tydlighet
- 3) Att bli sedd
- 4) Relationer byggs i klassrummet
- 5) Gruppstorlek
- 6) Tid
- 7) Ömsesidig respekt

1. Trygghet



*“Om man har en bra relation med läraren så blir det en helt annat trygghet. Om jag inte har en bra relation så blir jag mer spänd och nervös, men om man har en god relation så känns det lättare, man kan tänka mer på just inläringen”
(elev)*

2. Tydlighet



“Att läraren är tydlig med vad man ska kunna och vad han/hon förväntar sig och att han/hon förklarar på ett sätt så att man förstår så man inte känner att allt är ett frågetecken liksom “ (elev)

“Jag tror det är som vi sa, vara tydliga med att det är jag som bestämmer här inne, vi kan ha en vänskaplig situation där alla är glada och så, men ni ska göra som jag säger.” (lärare)

3. Att bli sedd

“Jag tycker att det är väldigt viktigt att läraren lär sig ens namn och använder det. Då känner man sig sedd och läraren vet vem man är.” (elev)



“När jag har genomgångar så har jag alltid bikupor och då går jag runt och sätter mig och lyssnar och så är jag noga med att lyssna på alla grupper så tänker jag att de känner att de blir lite sedda, även om det bara är en kort stund per lektion, att alla ska bli lite lyssnade på varje gång” (lärare)

4. Relationer byggs i klassrummet

Var skapas goda relationer?

*“-Under kursens gång skulle jag säga“
(elev)*

*“Det kan handla om saker utanför själva
inlärningsituationen men oftast behövs
inte det, det räcker oftast med det man gör
i klassrummet men får jag inte dem till
klassrummet så kan jag inte göra resten.”
(lärare)*



5. Gruppstorlek



“Jag håller med att det är väldigt skönt med en mindre grupp man känner att läraren verkligen ser alla och det är lättare att prata och ställa frågor.”
(elev)

“Det här med klasstorlek har jag reagerat på. Här jag brukar ha beteendeelever, 32 stycken, och så har jag IV-klasser i psykologi och de brukar vara 26-27 och jag lär mig deras namn och får en bild av vilka de är väldigt mycket fortare så antalet är inte så stor skillnad men det gör skillnad” (lärare)

6. Tid

“Om man har en lärare längre och oftare då kommer man närmare.” (elev)

“Att kunna jobba långsiktigt. Jag har nästan bara elever som jag följer i tre år och det gör också att man jobbar annorlunda med relationen...” (lärare)



7. Ömsesidig respekt



“...men också att visa respekt. Alltså läraren visar respekt och att läraren visar att man vill ha respekt alltså och att man visar vad som förväntas och att man vill hjälpa eleverna att få bra betyg” (elev)

“Det viktiga är att de begriper att jag vill dem väl i det jag gör, det ska de känna. Det säger jag redan från början, första lektionen, men jag vill också att de vill mig väl. Ömsesidig respekt - det är ett avtal vi gör” (lärare)

Skillnader

- 1) Humor (eleverna)
- 2) Engagemang (eleverna)
- 3) Avgränsningar i lärarrollen (lärarna)

1. Humor (eleverna)

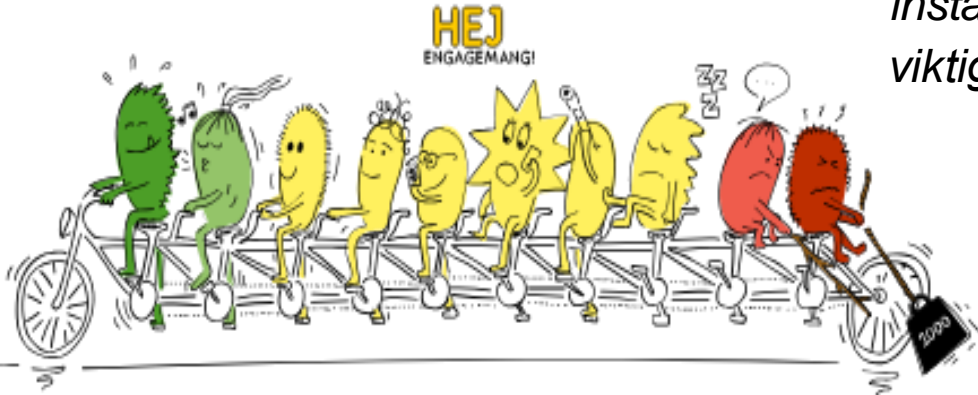
*“Humor är jätteviktigt, att det kan vara lite
lättisamt ibland”*



2. Engagemang

“Man själv blir engagerad när lärarna visar engagemang”

“Deras inställning till klassen, om de tycker att det är kul att gå runt och fråga eller om man kommer till dem med en fråga och de blir glada och engagerade direkt. Man ser det på inställningen de har till att lära ut, det känns viktigt att läraren går runt i klassrummet”



3. Avgränsningar i lärarrollen (lärare)

“Jag tänker också att det är en gränsdragning i det här att vi ska bry oss om våra elever och skapa relation, men vi ska heller inte bli kuratorer för då ger vi oss in på farlig mark.”



Sammanfattande reflektioner

- Elever och lärare tycker, i stora drag, att samma saker är viktiga för en god klassrumsrelation.
- Mycket av relationsbyggandet är subtilt och svårt att förklara konkret.
- Det är viktigt att diskutera och lyfta frågor som handlar om goda relationer, anser lärarna.
- Man kan lära av varandra och lektionsbesök kan vara en del i detta men man måste avsätta tid.
- OBS! Att arbeta med relationer kräver tid.

Elevernas viktigaste punkter (utan inbördes ordning)

- Gå runt bland eleverna
- Mycket diskussioner
- Småsnacka när det finns tid
- Tydlighet
- Variation
- Läggsamtal under terminen
- Vardagskoppling
- Höga förväntningar
- Visa förståelse